

Nova vlada v Jugoslaviji padla in zopet nova formirana.

NOVI JUGOSLOVANSKI KABINET JE PADEL, TAKOJ PA JE PREMIER UZUNOVIČ FORMIRAL NOVEGA, S SPREMENBO, DA JE IMENOVAN NA RADIČEVO MESTO NOVI MINISTER.

Dunaj, Avstrija. — Stjepan Radić je prišel ob ministrski stolček. V četrtek je padla nova vlada v Jugoslaviji. Tako je premier Uzunović, bivši minister za javna dela, formiral novi kabinet, z istimi člani kot so bili, razun — Stjepan Radića.

Vsaki igralec enkrat zaigra. Isto velja tudi za Radića. Ni bil drugega kakor igralec, kajti kaj je videl večji kos kruha, tam ga je veter zanesel, končno pa ga je odnesel z ministrskega stolčka.

Poročilo pravi, da je Radić zmerjal kakor žganjar vse napreke. Ne le svoje tovariše ministre, temveč tudi privatne osebne. V četrtek jutro so mu stali ostali člani kabineta ultimati, ki se je glasil, da mora takoj zapustiti kabinet, drugače bo ostal sam, kajti, dokler on v kabinetu, se delo ne bo nadaljevalo.

Radić je bil trn v peti bivšemu premierju Pašiću. Ker pa je Pašić za vsako ceno hotel ohraniti prijateljske stike s Hrvatimi in Slovenci, je vse pretrpel. V novemu kabinetu se je pa takoj pokazalo, da za njega ni mesta. Premier Uzunović je rekel: "da ga ni bilo in ga menda ne bo ministra, ki bi bil enak Radiću."

Najbrže bo prišlo do novih volitev, da bo dana prilika Hrvatim, izvoliti si drugega voditelja.

ZALOSTNA SMRT MLADE INDIJANKE.

Niobrara, Neb. — St. Francis, moderna zgradba, krasno zidano poslopje z vsemi udobnostmi, telovadno orodje, knjižnica, dobra tečna hrana, vse zračno in lepo — a za dve 13-letni indijanski deklici je bilo to poslopje — ječa. Semkaj sta bili pripeljani — Laura High Bald Eagle in Libbie Never-Miss-A-Shot v jeseni. Stariši, ki živijo v indijanski naselbini v bližini, da bi se deklici izobrazili, kakor zahtevajo razmere časa. A deklici nista mogli dočakati konca šole. Nevidna moč ju je zvalila v temni gozd — v malo kočico, kjer je tesnejše, a prijetnejše. Pobegnili sta. Bilo je minulo soboto. V hudi zimi nista občutili tiste domotožnosti, a ko je izginil sneg in se bližala gorkejša vreme, nista mogli več prestajati za šolskim zidovjem. Ko se je stemnilo sta odšli. Ker je bilo gorko vreme nista vzeli drugega seboj, kakor obleko, ki sta jo imeli na sebi. Ko sta bili že v gozdu je začel padati sneg in postalo je zmrzljivejše. Blizal se je vihar, ki je obhajal v Južni Dakoti. Deklici je stresal mraz, a vendar sta vstrajali in šli dalje. Ko prišli do reke ni bilo mostu, podali se preko vode, ki je tam zelo plavala. Laura se spodtakne in pada, voda bi jo bila odnesla, da ji ni pomagala tovarišica. Z velikim naporom sta prišli do brega. Mokri in premrženi sta se na nogi, ki sta jo odnesla, da ni mogla več dalje, odpove-

ODMEVI PRIMARNIH VOLITEV.

Nasprotniki režima triumfirajo, zlasti oni, ki ne soglašajo z ameriškim vmeševanjem v evropske zmešnjave. — Stališče Coolidgea.

Washington, D. C. — Rezultat primarnih volitev je dal gosposdi v Washingtonu veliko za misliti. Prišli so do spoznanja, da je ljudstvo zavedno in obrnilo hrbet onemu, ki je v "službi angleškega kralja," kakor je nekdo dejal senatorju države Illinois McKinley-u. Senatorji, ki so glasovali za pristop Amerike k svetovnemu sodišču, so dobili potem glasovnic odgovor, kakšno je ljudsko mnenje o ameriški administraciji in njeni zunanji politiki. Primarne volitve so tudi pokazale kam veter piha v kontestu za kontrolno kongresa v jeseni.

Voditelji opozicije pristopu Amerike k svetovnemu sodišču so prišli do prepričanja, da so illinojski republikanci odločno proti vmešavanju Amerike v evropsko politiko, pa tudi proti Coolidgeovi administraciji in republikanski platformi od leta 1924.

Bilo je že enkrat slišati, da najbrže ne bo pri predsedniških volitvah na republikanski kandidati listi imena Coolidge — vsi znaki kažejo, da se bo to prerokovanje v resnici tudi izpolnilo. Nasprotniki sedanemu režimu so dali razumeti, da bodo imenovali senatorja Borah-a za kandidata pri prihodnjih predsedniških volitvah.

Dwight, Ill. — Polkovnik Frank L. Smith je dobil 120,000 glasov večine. Poročilo pravi, da je jako zadovoljen z rezultatom primarnih volitev. Rekel je, da se zaveda, da je zmagal le vsled tega, ker je nasprotniki pristopa Amerike k svetovnemu sodišču. Smith je star 58 let, prebivalstvo njegovega rojstnega mesta ga visoko čišla, veliko veselje je vladalo po mestu, ko so prišle vesti o izidu volitev.

Trenton, N. J. — William L. Dill, načelnik urada za izdajo licence za avtomobile, je izdal od kar je v službi že 3,500,000 licenc. Ko je podal to izjavo, je rekel, da še nikdar ni bil lastnik avtomobila in tudi nikoli ne bo.

dali sta ji nogi. Libbie, ki je bila sama do smrti utrujena, jo vleče dalje in opeša. Ko se nekoliko odpodje hoče naprej. Kako pa se prestraši, ko vidi, da je Laura prenehala dihati — bila je mrtva. Pusti jo ležati v snegu in hiti dalje. Prišla je do indijanskega tabora, kjer so jo pa moči zapustile in je padla v nezavest. Indijanci so jo spravili k zavesti. Naglo pove svojo zgodbo in gredo iskati trupelce, katero so našli in odnesli staršem. Libbie se je vrnila v šolo, kjer je v oskrbi zdravniška, ki pravi, da bo okrevala.

SKLADIŠČE LIKERJA V PLAMENU.

San Diego, Cal. — Ogenj je izbruhnil v mehiškem državnem skladišču v Ensenada, Lower California. Uničeno je škodskega žganja in šampanjca v znesku \$350,000. Ker je bila pomoč takoj pri rokah se je ogenj pogasil še dosti hitro. Kako je ogenj nastal ni pojasneno.

PRIPOROČAJO PIVO NA MESTO ŽGANJA.

Pivo vareno doma bi veliko pomagalo pri forsiranju prohibicijske postavbe. — Saluni naj bi se več ne odprli, zahvala senator Reed. 11 odst. pijača dovoljena.

Washington, D. C. — Brig. Lincoln Andrews je mnenja, da bi veliko pomagalo pri forsiranju prohibicijske postavbe, ako bi se dovolilo variti pivo doma, katero pa seveda ne bi smelo biti opojno. Mnogi so, tako je dejal Andrews, ki bi rajše segli po kozarcu piva, kakor pa po strupenem žganju. Minulo leto je prišlo v roke prohibicijskim agentom 172,000 kotlov za žganje, a to je komaj desetina vseh skrivnih kotlov po Zed. drž., kjer se kuha prepovedana pijača. Ko je to izustil Mr. Andrews, so postali zagovorniki prohibicije poparjeni in niso mogli dati odgovora. Mr. Andrews pravi, da bi veliko pomagalo in zadovoljilo ljudstvo, ko bi se pod vladnim nadzorom dobivala pijača, namreč pivo, katero bi se pa ne smelo prodajati v javnih lokalih. Nato je pristavil senator Reed, da zopetna otvoritev salunov se ne sme dovoliti. Pri tem je pa tudi senator Reed pokazal, da ne privoščijo drugim pijačo kakor "boljšim," kajti rekel je, da bi se v boljših hotelih lahko prodajala. Toraj, ako se ne dovoli prodaja pijače, kjer si ga tudi delavec lahko privoščijo, potem naj se tudi ne dovoli lokalom, kamor zahajajo petični.

Po zadnjih poročilih posnemamo, da ima kongres oblast izdati dovoljenje za točenje vina, ki vsebuje do 11.68 odst. alkohola.

OTROCI STAVKOJOČIH V BELI HIŠI.

Passaic, N. J. — Šest deklic, v starosti 4 do 8 let so poslali stavkajoči tekstilni delavci pred Belo hišo. Otroci so opremljeni z letaki, katere nosijo tako, da jih lahko vidijo oni, ki ščitijo kapitaliste, za delavca pa nimajo drugega kakor policijske količke. Več otrok je bilo tudi poslanih v državni kapitol v Trenton in pred hišo guvernerja More v Jersey City. Protestirajo največ zato, ker je proglašeno obsedno stanje in je zabranjeno stavkajočim delavcem imeti svoje seje. Veliko stavkarjev so potisnili v ječo, tudi Norman Thomasa, ker je rekel, da je tako postopanje od strani oblasti nepostavno.

PARIZ-BERLIN ZRAČNA SLUŽBA ODPRTA.

Pariz, Francija. — Od tukaj poročajo o pogodbi, katero so sklenili zastopniki nemške odnošne francoske vlade, za nemoteno zračno službo v trgovinske namene. To pomeni, da se bo pustilo francoskim kakor nemškim letalcem poljubno prevažanje potnikov iz ene države v drugo. Služba se bo začela začetkom maja.

MAJSKA KRALJICA.

Slika nam predstavlja Miss Molly C. Parker iz Lancaster, Mass., predsednico v njenem razredu v Bryn Mawr, katero so izvolili to leto za majsko kraljico.

KRIŽEM SVETA.

Dunaj, Avstrija. — Poljski premier Skrzynski je prišel na obisk v Prago, kjer je bil od občinstva navdušeno sprejet. Iz Prage je odšel odlično državnik na Dunaj.

New York, N. Y. — Tudi v tukajšnjem mestu trdo stopajo na prste lastnikom salunov. Policija je dobila na mnogih krajih prepovedano pijačo, 42 nadaljnjih prostorov so zaprli. — Budimpešta, Ogrsko. — Tukaj bi se imel vršiti dvoboj med neko žensko in moškim. Ker pa so pravila, ki pravijo, da mora biti dvobojevalec do pasu gol, se je ženska skesala in se ni hotela bojevati.

Kairo, Egipt. — Tukajšnji angleški zastopniki zračne službe pošiljajo vest, da sta se izgubila dva letalca, ko sta letela preko sirijanske puščave. Letalo so našli v puščavi, o letalcih pa ni sledu.

Chicago, Ill. — Jeannet Dzikas, stara 7 let, 2148 W. 18. st., se je igrala ob Burlington & Quincy železniški progi, bila je zadeta od vlaka in kmalu nato v bolnišnici umrla. Stariši ne puščajte otrok v bližino železniške proge!

Berlin Nemčija. — Nemška vlada je poslala delegate h komisiji, ki ima nalogo proučevati problem liginega sveta. Pri tem si pa Nemčija pridržuje vso svobodo, glede pristopa k ligi.

Kirklin, Ind. — John T. Price in sopraga sta bila na mestu mrtva, ko sta z avtom zavozila na progo baš v trenutku, ko je pridrivil osební vlak in zadel v avto.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Newton, Iowa. — Petnajst voz vlaka Rock Island družbe je skočilo s tira v tukajšnji bližini. Promet je bil ustavljen več ur da se je proga izčistila. Nihče ni bil ranjen, le potniki so bili silno prestrašeni vsled sunka. Kaj je povzročilo nesrečo, ni znano. Materialna škoda je velika.

MUSSOLINIJEVO POTOVANJE.

Mussolinijevo potovanje po Afriki je velikega pomena za Italijo, kamor namerava premier poslati tisoče, ki nimajo prostora v domovini.

Tripolis, Afrika. — Problem brezposelnosti je bil že od nekdaj pereče vprašanje v Italiji. Tudi Mussolini, italijanski premier se zaveda v polni meri kolike važnosti je rešitev tega problema. Njegovo potovanje po Afriki je s tem vprašanjem v tesni zvezi. Premierjevo bistro oko je takoj videlo, da za rešitev tega problema ni drugega izhoda, kakor razširiti svoje meje — kam, ta uganka se pa sedaj rešuje.

Mussoliniju so priredili vse-mogoče zabave domačini, navidez je bil v iste zatopljen, a njegove misli so bile daleč proč od zabavalstva — bile so na 160,000 štrijaskih milj zemlje, ki je prirodno bogastvo Tripolisa — afriški imperij, ki čaka Mussolinija, da bo položil na njo svojo mogočno vladarsko roko.

Planjava 800 milj dolga in 200 milj široka. To je tripoliška obrežna planjava, kjer je prostora dovolj za vse tiste, ki so v Italiji — v svoji domovini, sami sebi na potu. Tukaj so misli Mussolinija, tukaj hoče pripraviti toplo ležišče svojim rojakom.

KOZAŠKA BRIGADA PORAZENA.

Peking, Kitajsko. — Vojaki narodne armade, Kuomintun, so vjeli veliko število Rusov, ki se bojujejo proti njim. Poročilo pravi o nečloveškem mučenju, s katerim kaznujejo ujetje Ruse. Prevrtali so jim nosnice, skozi napeljali vrv, in jih vodili v ujetništvo, kakor se vo-dijo kamele. Kozaki, ki so tvorili brigado pod poveljstvom maršala Chang Tso-lina, so bili domalega vsi pobiti. Boji se še nadaljujejo, posebno aktivni so aeroplani. Iz Tungehova se poroča o težkih bojih.

Gen. Chang je odgovoril na mirovne overture delegacije, da je pri volji takoj prenehati s sovražnostmi, čim zapustijo čete narodne armade Peking, pristavlja tudi, da ne namerava zasedati mesta, ako bo policija v stanju držati red. Minulo soboto se je vršila strašna bitka v okolici Huang-tsuna. Poročilo pravi, da je prišlo 2000 mož ob življenje. Zelo aktivno je bilo topničarstvo. Poslaništva so izposlovala na merodanjem mestu, da se je prepovedalo z nadaljnjimi napadi aeroplanov na Peking.

Iz neodrešene domovine.

ODNOŠAJI JUGOSLAVIJE DO ITALIJE, KAKOR JIH JE OPISAL V ZBORNICI DR. HOHNJEC, ZA KAR JE ŽEL VIHARNO ODOBRAVANJE. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Mussolinijevo prijateljstvo.

Dr. Hohnjec je v zbornici poleg drugega tudi govoril o naših odnošajih do Italije. Opisal je trpljenje, ki ga morajo prenašati naši rojaki, živeči v Italiji in to baš v času, ko se Mussolini in Ninčič prijateljsko sestajata. Do sedaj je bila Slovenecem in Hrvatim v Italiji dovoljena vsaj mrvice materinskega jezika v šoli. To mrvice jezikovne pravice je laška vlada, ki je sklenila z nami dva prijateljska pakta, odpravila prav v času, ko je bil dr. Ninčič v Italiji in se je razgovarjal z g. Mussolinijem o razširjenju in poglobitvi teh paktov. (Buri protestni kliči proti Italiji.) G. Mussolini posnema asirskega kralja Tiglet Pilezarja, ki je že pred 3000 leti zaukazal vsem svojim državljanom, da morajo govoriti samo asirski jezik.

Ta izvajanja niso napravila globokega vtisa samo v zbornici, nego tudi v ložah. Bil je višek dne, ko je dr. Hohnjec svečano izjavil, da pravega in resničnega, še manj pa prisrčnega prijateljstva med Jugoslavijo biti ne more, če laška vlada ne bo spoštovala pravic našega naroda, ki biva pod njeno oblastjo. (Viharno odobravanje in pritrjevanje cele zbornice.)

Za koroške Slovence.

Enako krepko so učinkovala izvajanja dr. Hohnjevega glede položaja koroških Slovencev, ki kljub vsem določbam mirovnih pogodb ne uživajo pravic, da bi se mogli razvijati na podlagi materinega jezika in svoje lastne kulture. Slovenci na Koroškem so radi nestrpnosti nemških nacionalcev obsojeni na narodno smrt. Nimajo niti ene narodne šole, kakršno zahtevajo. Ko so konzulanskega leta Nemci iz Slovenije posredovali za Slovence v Avstriji, so nemški nacionalci to posredovanje odločno odklonili. Nemški nacionalci ne dopuščajo nobene vzporednosti med Nemci v naši državi in Slovenci v Avstriji. Za Nemce v naši državi zahtevajo narodno in kulturno avtonomijo, Slovincem na Koroškem pa ne privoščijo niti ene slovenske šole. Zato moramo proglasiti načelo reciprocitete: Kar nimajo Slovenci na Koroškem, od tega tudi Nemci v naši državi nimajo pravice.

Zalosten je tudi položaj Slovencev, ki so v šentgotthartskem kotu pod madjarskim jarmom.

Legini šole.

Proslula šolska družba "Lega Nazionale" vzdržuje celo vrsto otroških vrtcev in zabavišč v čisto slovenskih krajih. V vseh slovenskih občinah tržaške okolice ima Lega postojanke. V sami tržaški pokrajini obiskuje njene zavode nad 3000 otrok, večinoma slovenskih. Lega ima zelo bogate fondе. V zabaviščih in vrtcih dobe otroci vsaki

dan južno, o velikih praznikih pa obleko. Ponekod — na Proseku, v Nabrežini, je zabavišču priklonjen kino. Ne gre tajiti, da ima smoteno delo Lega uspehe posebno še v občinah, kjer se je ljudstvo otrgalo od cerkve.

Iz Soče v Kobarid preko — Kitaljske.

To pot je moralo napraviti po zagrizenosti italijanskih poštinih uradnikov neko pismo, na katerem pošiljatelj poleg slovenske oznabe ni dostavil tudi italijanskega svetovnega znaka Caporetta. Na pismu je nekdo najprej z rdečo tinto napisal: "In Jugoslavia." Ta opazka je pa prečrtana in pismo v Jugoslaviji ni bilo, ker ne nosi nobenega jugoslovanskega poštnega pečata. Pač pa nosi pismo pošne pečate: Harbin, Port Arthur, Šangaj in končno Caporetto. To priča, da so v Šangaju vedeli, kje leži Kobarid in da so pismo pravilno odpravili. Pismo je napravilo ovinek približno trideset tisoč kilometrov in bilo na poti od 7. decembra 1925 do 24. februarja 1926.

Smrtna kosa.

V Sv. Luciji na Primorskem je umrla ga. Eliza Rakovšek, soproga tamkajšnjega nadučitelja in bivša učiteljica. Pokojna je bila blaga žena, ki je vživala splošno spoštovanje. — V Trstu sta umrla Ljudevit Matko vpokojeni pisarniški ravatelj bivšega namestništva, in 73 letni trgovec Franc Tomažič; oba sta bila zvesta sinova slovenskega naroda.

Rimski pozdrav za idrijsko rudarsko paro.

Uprava idrijskega rudnika je razglasila ukaz vladnega načelnika Mussolinija, da mora vse rudniško osebje v službi in izven službe pozdravljati edino le z fašistovskim pozdravom.

Denarne pošiljatelj.

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, itd. Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljateljce do-stavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče: Skupno s poštnino:

500 — Din.	\$ 9.53
1,000 — Din.	\$ 18.73
2,500 — Din.	\$ 46.73
5,000 — Din.	\$ 93.00
10,000 — Din.	\$ 185.00
100 — Lir.	\$ 4.70
200 — Lir.	\$ 9.05
500 — Lir.	\$ 21.75
1,000 — Lir.	\$ 42.25

Pri pošiljkih nad 10,000 Din. ali nad 2000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljateljce nakazuje po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TU. DI BRZOJAVNO.

Vse pošiljateljce naslovite na SLO-VENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK
455 W. 42nd St., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1892.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljka in dneva praznikov.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 0098.

The first and the oldest Slovenian newspaper in America.
Established 1892.

Issued daily, except Sunday, Monday, and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 0098.

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za Chicago, Kanada in Evropo	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto 6.00	For one year 6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za sadno številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira.

POZOR: — Številka poleg našega naslova na listu znači, da kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata lista.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Kje so novaci "miljonskega fonda" in "Slovenskega zavetišča?"

Ameriški Slovenci niso pozabili še "miljonskega fonda," v katerega so prispevali svoje težko zaslužene dolarje. Veliko so prispevali posamezniki in razna društva. Govorilo se je, da je bilo nabranih nad \$60,000.00.

V času vojne in takoj po vojni je bilo kakor nalašč ugodno razpisavati kake kolekte bodisi v ene ali druge svrhe. Treba je bilo le dvigniti zastave, napisati na nje par lepo donečih fraz, pihati na narodni čut in narodno naidušenje je kipel, da je bilo veselje. Kristan, ki je ravno tedaj načeloval duševno prilikavim slov. rdečkarjem v Ameriki je to priliko dobro izrabil.

Vse rdeče časopisje je tedaj pelo revolucionarno himno. Shodi so se otvarali z največjim pompom in naidušenjem in evenk je padal v "miljonski fond," da so se nabirale obilzovale, kakor mački pri mastnih klobasah.

Pa vsako naidušenje ima svoj konec. Imelo ga je tudi republikansko naidušenje pri "miljonskem fondu." Govorniki so delali vsakovrstne načrte in obljube. Ko je pa minila vojna, ko je prišel čas, da naj bi se denar razdelilo med reveži, deloma onim, ki so se borili proti lačnim tujcem slovenske zemlje, da bi se omogočilo njih delo, tedaj je pa slovenske rdečkarje moral nekdo hipnotizirati, ker kakor bi odrezal so vse pozabili, vse kar so objubili. Nabrani denar pa so lepo vložili v razne banke, nekaj pa so ga po svojem zastopniku menda poslali v stari kraj, kjer so podprli socialistični tisk, kakor se je to istočasno govorilo.

Naj bo že stvar taka ali taka, kar so pogladi bodisi za te ali one namene je slo in tega se ne bo dobilo več nazaj.

Ve se pa, da se precejšnji del "miljonskega fonda" nahaja še v nekih rokah. Koliko, natančno pisu teh vrstic ni znano, vendar kot se sliši je lepa svota. S temi tisoči bi se dalo še veliko dobrega storiti. Zlasti rabijo pomoči naši zasluženi bratje na Primorskem. Njih prosvetna društva vršijo veliko delo. Izdajajo knjige, vodijo predavanja, pospešujejo različna dela, s katerimi seznanjajo svet, o velikih krivicah, ki jih mora prenašati naš rod pod tujčeveto peto. Ubogi slovenski kmet tega dela ne more podpirati kot bi ga rad. Italijani mu nalagajo tako visoke davke, da slovenski kmet na Primorskem in Goriskem niti zmagovati ne more. Kako naj potem to ubogo zasluženo ljudstvo podpira gmotno še svoje prosvetne ustanove. In vendar slovenska prosvetna in kulturna društva tvorijo srce teh naših zaslužjenih bratov na tej zasluženi slovenski zemlji. Tem trpinom je treba pomagati, te je treba podpreti v njih velikem zaupanju, da pride rešitev in ji reši iz mučnega položaja, v katerem se nahajajo.

Zato, kako prav bi prišel kak tisočak v pomoč tem trpinom. Zdaj je ura, da bi se pomagalo.

"Miljonski fond" še obstoji. Pravijo, da je v njem še več tisoč. Čemu naj ta denar leži na kakih bankah? Kaj je namen temu, da se ta denar zadržuje? Ali ga niste nabirali za pomoč Gorški in Primorski? Morete reči da ne? Ali je narod zato daroval, da bo ta denar ležal nerodoviten na kakih bankah? Zakaj ga ne date narodu, za katerega je bil nabran?

Ravno tako leži več tisočakov že leta in leta, ki so bili nabrani za "Slovensko zavetišče." Kaj ti tisočaki čakajo? Kje so? Ze več let ni nobenega računa o njih! Predsednik tega zavetišča molči kot bi bil mutast, tako tajnik in blagajnik. Zakaj ne pojasnite narodu, kje je denar in koliko ga je?!

Tudi ta denar bi se lahko porabil za blag namen, za pomoč našim zaslužjenim bratom na Goriskem in Primorskem.

Mi s tem člankom javno pozivamo odgovorne osebe, ki imajo na skrbi račune "Miljonskega fonda," kakor tudi "Slo-

venskega zavetišča," da pridejo na dan in povedo narodu, kaj in koliko imajo in dajo narodu besedo, ki je to prispeval, da narod sam odloči, kam naj se ta denar obrne in kako naj se porabi. Pozivamo in zahtevamo, da se to stori v najkrajšem času, sicer bomo tudi o teh vprašanjih izrekli svoje mnenje, ki ne bo milo za tiste, ki so ta denar nabirali za narodne svrhe, sedaj pa molče kot grobovi in ne pokažejo od sebe nobene fige.

MR. W. F. KOMPARE RAZLAGA AMERIKANEC SLOVENSKO ZGODOVINO.
So. Chicago, Ill.

Po večih slovenskih naselbinah so Slovenci zelo aktivni v ameriški javni politiki, kar je vse hvale vredno. Naši rojaki po vseh naselbinah lastujejo veliko izmed njih lastne domove in zemljišča in mislijo za stalno ostati v tej deželi. Kot taki, kot državljani, kot davkoplačevalci, imajo vse pravice in to ne le pravice, temveč tudi dolžnost, da se zanimajo za politično življenje, katero se tiče njih ravno tako, kakor vsakega drugega ameriškega državljanca.

V naši naselbini se Slovenci živo zanimajo za politično življenje našega mesta. To pokažejo jasno vsake volitve, v katerih sodelujejo naši rojaki državljani. Posebno se zadnje čase zanimajo naši mladi za to življenje. Naša naselbina, dasi mala, ima že dva slovenska advokata. Mr. W. F. Kompare in Mr. Frank Evančič. Oba mlada, zavedna Slovence, ki prakticirata kot slovenska advokata. Prvi to je Mr. W. F. Kompare; je jako aktiven v političnem delovanju in je priboril slovenski naselbini v političnem oziru lep ugled in velike uspehe.

Tako posnemamo tudi po sočičaškem angleškem dnevniku "Daily Calumet," pri prinašajo poročilo, kako je Mr. Kompare nastopil v zadnji volilni kampanji pred 13. aprilom in je v enem izmed svojih govorov Amerikancem obrazložil, kdo smo, kaj smo in od kje smo Slovenci. Amerikanci so krasni govor Mr. Kompare poslušali z napeto pozornostjo in so dobili iz njegovih besedi točna pojasnila, da smo Slovenci pošten narod, zanesljivi državljani in kot taki smo pripravljeni, kakor smo bili v preteklosti, tudi v bodoče vse žrtvovati za blagor naše nove svobodne domovine Amerike. Govornik je slikal tudi našo zgodovino. Mr. Kompare tu gre v tem oziru vsa hvala. Slovenski sinovi, rojeni v Ameriki, posnemajte ga!

Naročnik.

O OBISKU V BRADLEYU IN DRUGO.
Chicago, Ill.

Vsi smo napeto pričakovali, kdo bo v zadnji kampanji prvi. Zmagal je Martin Kremesec in z njim Chicago. Vse je veselo te zmage. Kremesec se je pa tu-

di trudil kakor noben drugi. Za trud ima plačilo: sijajno zmago.

Jaz se zahvalim našim rojakom v Bradley, da so tudi oni prišli Chicagi na pomoč. So pa naši rojaki v Bradley tudi odvisni nekoliko od Chicage. Vsako leto kličejo frančiškane ob velikonočnem času, da vsi opravijo velikonočno dolžnost. Letos sem bil jaz ondi. Prav vsi Slovenci so opravili spoved in govoril sem jim zvečer pred spovedjo in drugi dan pri sv. maši. Dobri ste in nepokvarjeni vi, rojaki v Bradley, med vami ni nobenega, ki bi vam zrgalo delal. Če bi bile vse manjše slovenske naselbine take kot je ta v Bradley, bi bilo vse drugače. Gospod župnik je sam pohvalil svoje slovenske farane in se je izjavil, ako bi drugi farani tako podpirali cerkev kot jo Slovenci, kedaj bi tu imeli novo cerkev. Tega se tudi sami zavedajo. Ker je naselbina tako izvrstna, sem želel obiskati vse družine; teh je 25. Povsod so me prijazno sprejeli in tako sem dobil najboljši utis. Otroci tako prijazni, stariji tako postrežljivi! Med takimi rojaki je dobro in prijetno prebivati.

Imajo pa tudi dobrega župnika, ki je zelo naklonjen Slovincem in če kedo izmed naših rojakov zboli, ga pride pogostokrat obiskat in jim da priložnost mnogokrat v boleznih prejeti sv. zakramente. Za prijaznost in postrežljivost se prav lepo zahvalim Mihaelu Smole in Smoletovi mami, pri katerih sem stanoval. John Drassler me je pa spremljal, ko sem obiskoval naše Slovence. Križan nas je pa z avtomobilom peljal še malo ven iz Bradley v Burbonois in Kankakee. V Burbonois smo ogledali velik zavod oo. sv. Viatorja in v Kankakee pa zavode za umobolne iz države Illinois.

Vsem prav prisrčna zahvala. Meseca junija, ko bo sklep šole, napravimo jaz in moji fantje piknik v Bradley in takrat se bomo zopet dobro imeli.

Rev. John Miklavčič.

UREDNIKOVA POŠTA.
Pošiljateljem dopisov brez podpisa bodi enkrat za vselej povedano, da kar pride na uredništvo brez podpisa pošiljatelja ali dopisnika, se ne upošteva.

Prejeli smo iz Milwaukee dopis o cerkveni veselici, pa brez podpisa. Kaj pa naj uredništvo

ve, kdo je ta dopis poslal, ker nima podpisa. Na tak način lahko kdo uredništvo poštno potegne. Uredništvo mora vedeti za vsak dopis, kdo ga je pisal in kdo ga je poslal. Dopisniki zapomnite si to! Ako želite, da vaše ime izostane pod podpisom, se to rade volje stori ali pa nadomesti s kakim drugim podpisom, kot poročevalec itd. Zapomnite si, da kar pride brez podpisa, gre v koš.

K. V., Eveleth, Minn. — "Am. Slovenca" dobiva nekako okrog 160 gg. duhovnikov v stari domovini.

PROŠNJA.

Šmarjeta pri Novem mestu.
Pri nas smo pred svetovno vojno na novo sezidali polovico farne cerkve. Stala bi tudi že druga polovica, pa so na Dunaju hoteli imeti svoj prav, to se pravi, da zaradi nekaterih malenkosti niso pustili nadaljnjega zidave. Hoteli so pač nagajati. Letošnjo zimo smo se pa skorajžili in rekli: pripravimo se, da spomladi tudi na zunanjo pokazemo, kako nam je na srcu lepota hiše božje. Navozili smo že veliko kamenja in peska, pripravili opeko in apno. Pri takih podjetjih, kakor je zidava naše cerkve, je navadno denar najbolj kočljivo vprašanje. In to tudi nam posebno še v teh razmerah dela največje preglavice. Že dolgo ga zbiramo, pa smo prišli komaj do ene šestine potrebne vsote. Veliko število naših rojakov vas je v Ameriki. Marsikdo od vas si želi, da bi se vsaj na stara leta, če ne prej, ko se enkrat ozdravijo naše razmere, povrne zopet v domovino, v svojo prijazno Šmarjeto. Gotovo se vam bo v precejšnjem številu izpolnila ta vaša srčna želja. Ali ne boste še morebiti iz srca veselili, ko boste nekoč stali pred novo lepo farno cerkvijo v Šmarjeti in boste lahko rekli: tudi mi, dasi smo bili v tujini, smo pripomogli k njeni gradbi. Zato nam nikdar ne zamerite šmarješki rojaki v Ameriki, če vas malo počukamo, potrkamo na vaše verno srce in vsakega posebej poprosimo za malenkosten dar v korist naše nove župne cerkve. Posameznike prosimo, da nabrane darove, četudi neznatne, pošljete gradbenemu odboru za zidavo farne cerkve (župni urad), Šmarjeta pri Novem mestu. Naša skupna patrona sv. Marjeta in dobri Bog bodita vaša plačnika.

Za gradbeni odbor:
Jožef Zalokar,
Šmarjeta pri Novem mestu.
(Oglas.)

Nista dve osebi, ki enako mislita; da ne govorimo o onih, ki ničesar ne mislijo.

Pot do moškega srca je tlakovana z žensko čednostjo, do ženskega pa — z dolarji.

Med vojno je rekla Francija, ako ji Amerika posodi denar za bojevanje, ji bo zmeraj dolžnica. Sedaj se pa Amerika jezi ako drži dano besedo.

ŠIRITE "AMER. SLOVENEK"

ŠIROM JUGOSLAVIJE.

PREKMURJE.

Tihotapec ustrelil finančnega stražnika. Iz Trdkove, ene naj-severnejših slovenskih občin, poročajo sledeče: V nedeljo, 21. m. m. okrog pol štiri popoldne je neki neznani tihotapec ustrelil pripravnika finančne kontrole g. Jaga, ki je bil doma iz vasi Razborje na Štajerskem. Jug je patroliral ob meji in je pri tem naletel na okrog 20 let starega fanta, očitno tihopačca, z nabasanim nahrbtnikom. Jugu se je zdel fant sumljiv, zato ga je pozval, naj gre z njim na stražnico. Nekaj časa je šel mirno, šele ko sta prišla v takozvano "mačkovo grapo," je neznani tihotapec nenadoma zgrabil Jaga, ga podrnil na tla, mu izvil puško, odskočil par korakov proč in ga ustrelil v trebuh. Jug, ki se je med tem že pobral, se je zopet zgrudil na tla. Tihotapec, ki je govoril prekmurjski, pa jo je odkuril nazaj proti madžarski meji. Jug se je z veliko težavo priplazil do prve hiše, odkoder so pozvali njegove tovariše, ki so ga takoj odpeljali v bolnišnico v Mursko Soboto, kjer je kmalo nato izdihnil.

RADOVLJICA.

Umrli je ga. Tekla Sittig, vdova po zasebnem geometru, v visoki starosti 94 let. Bila je najstarejša oseba v župniji. Umrli je g. Anton Murovec, urar in hišni posestnik. V Radovljici je bival že blizu 40 let. Doma je bil iz Kobarida na Goriskem.

Razbili so te dni v zvoniku naš veliki zvon, ki je počil že o božičnih praznikih, ker bi bilo snemanje radi velike teže zelo oteženo. Razbite kose bodo odposlali v zvonarno, da ulijejo iz njih nov zvon.

CELJE.

Medenino je prodajal za zlato premeten goljuf nedavno po našem mestu. V Zagrebu je nakupil celo vrsto medenih prstanov, ki jih je prodajal nadalje z dobičkom 140 Din., ker so njega stali ti "zlati" prstani le pet dinarjev komad. Ko je na Hrvaškem po deželi obrazil precej veliko ljudi, se je upal tudi na Slovensko, kjer ga je pa policija v našem mestu takoj izvalila in vtaknila v zapor.

Smrtna kosa. Dne 24. m. m. je umrl v Ratečah na Gorenjskem občestvoštovski posestnik Jožef Pintbah, stara slovenska korenina in zgleden krščanski gospodar. Županoval je 36 let, 50 let pa opravljal službo cerkvenega ključarja. Zidal je tukajšnjo dvorazredno šolo, bil je član in nekaj časa tudi na čelnik cestnega odbora, ustanovnik kmetijskega, gasilnega in izobraževalnega društva. Sploh je bil podpornik vsake dobre stvari. Na njegovi mizi sta vedno ležala "Slovenec" in "Domoljub," da ju je lahko vsakdo čital, kdor je prišel v hišo. Pokojnik je dokončan lepo starost 85 let. Blag mu spomin!

Zopet sadovi "rdeče olike."

Kadar človek pogleda "Prosveto," najde v tem listu večkrat dopise, ki vsebujejo umazane napade na vero, cerkev, duhovnike in katoličanski sploh. Navadno pišejo razni natični odpadniki: da ne verjamejo več v verski humbug, da jih je razsvetlila veda in znanost (rdeča seveda!), ter da se sedaj počutijo zelo srečne, pa je seveda samo na jeziku. V resnici pa vsi taki živijo bolj nesrečno življenje, če v narodo družinskem krogu, terega povzročajo sami.

Slovenska javnost se gotovo dobro spominja slovenskega verskega odpadnika Martina Železnikarja, kaj je ta človek že vse pisal po Prosveti o Bogu, veri, cerkvi in slovenski hrovščini. Kako se je rogala Bogu po Prosvetinih kolonah, ko je pisal o slov. duhovnikih, kako je pomiloval v svoji vzetnosti katoličane, ki v vero svojih slov. očetov imajo mater. Človek bi mislil, da brez vere res tako zadovoljni živi, da je sam res tak gentleman, tako srečen in zadovoljen brez vere. Pa kako bi se kdor bi to mislil.

List "Ameriška Domovina" iz Clevelanda, O., je prinesel dne 14. aprila 1926 v št. 11 sledečo vest o "Martinu Železnikarju":

"Je grozil ženo ustreliti." Časopis "The Barber's Times" z dne 6. aprila 1926 poroča o rojaku Martinu Železnikarju v Barberstonu, deček: "Frances Železnikarja, soproga Martina Železnikarja, 147 Houston St., Barberston, je vložila prošnjo za razpoko, ker ji je Martin Železnikar večkrat grozil, da jo bo ubil. V obtožnici piše: Mrs. Železnikar svojega moža, da ima rad zganje, da di druge ženske: Mrs. Železnikar nadalje izjavlja, da večkrat mlo prosila svojega moža, naj se pobeži od nje, spremeni svoje grde navade, ter živi kot dostojen soprog, toda za to je imel Martin Železnikar gluh ušesa, v veliko strah in žalost Mrs. Železnikar in njene družine. Zato je razpoko. — Mr. Martin Železnikar je predsednik odbora SNPJ. in je znan po svojih jako strupenih dihih na Boga in vero v 'sveti'."

Upamo, da k temu ni nikakega komentarja. Posledica govori dovolj jasno, ma zase. Pove tudi jasno, šni so tisti ljudje, ki tulijo z ala Zavrtnikom in Molke proti veri in katoličanstvu "Prosveti." Mi katoličani je to, da tako življenje, kaj žive razni "naprednjaki," kaj radi druge z "nazadnjaki" obmetavajo, ne žive niti nam ne živijo. Pa bi revčki radi ne učili!

ZGODBA O NEVIDNEM ČLOVEKU

Angleški spisal H. G. Wells
Prevedel Paulus

"Njegova sreča! Ujezili so me, razdražili, tisti noreci, da sem zbesnel. Zakaj me niso pustili pri miru? In oni drugi — tisti kramar?"

"Ne bo umrl."

"Vi mirni ljudje — hladna bitja, ki ne veste, kaj je jeza! Leta in leta se trudi človek, pa pride tak osel, tak bedak, pa vam zmeša vse niti in načrte. Vsak norec, vsako teslo misli, da se me sme lotiti. Če mi še spet kedo pride na pot, mislim, da bom moral znoreti."

XXIV.

Nevidni človek uide.

"In sedaj?" — je vprašal Kemp in po strani pogledal skozi okno. "Kaj bova sedaj?"

Pomaknil se je bliže svojemu gostu, da bi mu zakril okno. Po cesti so prihajali tri-

je moški, — neznosno počasi, kakor se je zdelo Kempu.

"Kake načrte ste imeli, ko ste se podali v Port Burdock?"

"Mislim sem, da bi se umaknil iz dežele. Tod je moja skrivnost izdana in vsak človek bi me spoznal, našemljenega in zavitega. Hotel sem na jug. Ukrcal bi se bil in šel na Francosko in od tam z železnico v Španijo ali pa po morju v Afriko. To bi ne bilo težko. In tam v toplih južnih krajih bi moja nevidnost ne bila tako nemogoča reč kakor tukaj na mrzlem in mokrem Angleškem. Živel bi bil in dosegel velike reči. — In tisti postopač Marvel, on bi bil nosil denar in knjige."

"Dobra misel!"

"In ta žival neumna me ukane! Ukradel mi je denar! In moje knjige je skril, Kemp, skril jih je! Da bi ga dobil v roke!"

"Bolje bi bilo, si najprvo zagotoviti knjige."

"Toda kje je sedaj? Ali veste?"

"Na policiji je, zaklenjen. Na lastno

zahtevo zaklenjen v najvarnejši celici."

"Strahopetnež!"

"Zmedel vam je nekoliko vaše načrte!"

"Najprvo morava imeti knjige! Te so življenjskega pomena!"

"Seveda!" je dejal Kemp nemirno. Zdelo se mu je, da čuje korake pred hišo. "Seveda! Knjige morava najprvo imeti! In ne bilo bi težko jih dobiti od Marvela, ako bi ne vedel, da go za vas —"

"Ne," je odgovoril nevidni in se zamislil.

Kemp je krčevito iskal besede, da bi ne zastal pogovor. Njegov gost mu je prišel na pomoč.

"Da sem našel vas, to je izpremenilo vse moje načrte. Vi ste pameten človek. Kljub vsemu, kar se je zgodilo, kljub dejstvu, da je moja skrivnost znana, in če tudi bi ne dobil knjig, — kljub vsemu temu je še vedno danih mnogo možnosti, čudovitih možnosti. — Niste nikomur povedali, da sem pri vas?" je hlastno vprašal.

Kemp je pomisljal.

"Dal sem vam častno besedo!" je odgovoril.

"Prav nikomur?"

"Živi duši ne."

"Ah! — Torej!"

Nevidni človek je vstal, djal roke na hrbet in stopil po sobi.

"Pogrešek sem naredil, Kemp, velik pogrešek, da sem hotel sam izvesti vse svoje načrte. — Izgubljaj, tratil sem čas, moči, priložnosti. — Sam! — Kako čudovito malo je tega, kar more človek storiti sam! Nekoliko krasti utegne, enega ali dva podere na tla, pa je konec."

Pomočnika mi je treba, Kemp, pomočnika! In skrivališča! Kraja, kjer morem v miru jesti, si odpočiti in brez suma pripravljati izvršitev svojih namer. Zaveznika potrebujem! Ako imam zaveznika, ako imam jesti in počitek — vse bom dosegel, kar hočem!"

Dosedaj sem delal brez določenih smernic. — Pomisliti morava, Kemp, kaj pomeni nevidnost in česar ne pomeni! Prislu-

škovati, — ljudi zalezovati, — za to je mnogo prida. Slišijo me —. Pri vlogih nekoliko pomaga, — nekoliko. Ako sta pa prišli, me izlaska vtaknete v luknjo. Ampak zopet je to, da me je težko v Nevidnost je res dobra lastnost le v določajih. Koristna je, kadar se je treba mučiti, koristna je, kadar se je treba opazeno komu bližati. Zato je prav opazeno no koristna, če hočem na primer koga opazeno se mu izognem, pa naj ima kakršnokoli hoče. Izberem si ugodno mesto, udarim kadar in kakor hočem, kadar in kamor hočem —."

Kempu je šinila roka k brkom. Ali ni korakov v veži —?

"In ubijati morava, Kemp!"

"Poslušam vas, Griffin, pa vedite, da glašam z vami! Zakaj ubijati?"

**Sirite in agitirajte vsepovsod
za Amer. Slovence!**

Gospodarica sveta

AVANTURISTIČEN ROMAN.

Karl Figdor — prevel R. R.

Gori na svojem vzvišenem prostoru pritiska Allan na gumbe kretalne deske, hoteč naravnati stožce na železno konstrukcijo, toda stožca se ne ganeta.

Allan poizkuša znova.

Zaman.

Vsa kri mu švigne v glavo. Za božjo voljo, kaj se je neki zgodilo?

In zopet znova pritisne na gumb... Toda stožca se zopet ne ganeta.

S hitrim pogledom premeri Allan ves stroj. Je-li odredila izolacija? So se li kretnice pokvarile? Je-li trenje premočno?

Naglo zgrabi posodo z oljem ter stisne zobe.

"Tvegati moram!" vzklikne Allan. "Moram!"

In že prične plezati gori v višavo. S posodo z oljem med zobmi se oklene z obema rokama kretnice. Potem se začne navzgor ter se na vodoravni mostiček med stožcema.

Toda tu je vse v redu! Vsi tečaji so namazani.

Toda tu... kaj je to?

Nad seboj zagleda kose navzdol viseče žice. "Dovodna žica je prerežana!" krične prestrašeno. Le z naporem se vzdrži, da ne pade doli v vrtočlobo globočino.

Bedi li ali sanja? Kaj se godi spodaj pod njim?

Je-li oni človek tam spodaj res njegov prvi inženir? Bori se z nekim človekom v modri halji. Človek ga je zgrabil ter ga pritisnil k tlom, mu pokleknil na kolena.

"Izdajstvo, to je izdajstvo!"

Po Allanovi glavi se pode misli z bliskovito naglico.

"Monter! To je baronov podkupljenec. Ta človek je prerezal tudi žico."

Allan pleza nazaj.

Toda kakor se trudi, vendar rabi nekaj minut predno dospe nazaj na stojišče. Toda ravno v trenutku, ko hoče po stopnicah navzdol... se hipoma zdrzne.

Urno kakor mačka se dviga proti njemu navzgor po stopnicah mož v modri halji.

Je-li to blaznec?

Allan se pripravi na napad.

Na življenje in smrt.

62.

Na diplomatski tribuni zabava baron vso svojo okolico. V splošnem nemiru, ki se polasča vseh se zdi, da je on edini, ki je ostal miren. In ta njegova mirnost ga ne zapusti niti

tedaj, ko je vsem jasno, da se je zgodilo tamkaj na stroju nekaj nerazložljivega, nekaj skrivnostnega, nepričakovanega.

Baronove oči žare kakor ogenj. Nepremično strme v nebesno modrino, na kateri se odraža silhueta mogočnega stroja. Tedaj naenkrat zgrabi za daljnogled ter ga nastavi na oči. Njegovo telo spreleti, kljub vsemu naporu ohraniti mirno kri, za trenutek lahen drget. Tam po stopnicah navzgor proti Allanu pleza mož v modri halji. V njegovi roki... sedaj... sedaj se nekaj zabeli.

Bela ruta!

Dogovorjeno znamenje!

Baron odloži naglo daljnogled.

"Zdi se mi, da se bo ta-le iznajditelj blamiral," reče svojemu sosedu. Njegov glas je zopet miren kakor poprej.

"Gospod grof, zdi se mi, da so bile naše skrbi nepotrebne. Največja komedija svetovne zgodovine se zaključuje."

63.

— Z levico se oprijema Allan za ograjo, desnico pa drži pripravljeno na sunek.

V naslednjem trenutku stoji že pred njim močna postava v modro haljo oblečenega moža.

Se predno more Allan suniti, se vrže neznanec že nanj z vso silo svojega telesa.

"Na pomoč!"

"Na pomoč!"

Levica neznanca, ki ga zgrabi za vrat, mu zamori v grlu naslednji klic.

In kakor bi trenil ga dvignejo močne roke kvišku proti ograji, hoteč ga vreči v globočino.

Takrat se polasti Allana obup. Z naglim, skoro nadčloveškim sunkom se iztrga iz rok svojega napadaleca ter ga zgrabi z obema rokama za vrat.

Toda... Kaj je to?

Allan krične od groze: Napadalec je bil iztegnil roke proti kretalni deski, zgrabil za hladilnim pripravami vodeče navore ter jih zaprl najprej enega, potem drugega in tretjega.

Obupno stiska Allan vedno močneje z obema rokama napadalec vrta.

Toda, ta zapre tudi še poslednji navor.

V naslednjem trenutku se Allanu posreči izpodnesti neznanca ter ga dvigniti do ograje. Prepozno!

Sunkoma kos za kosom se podirajo stožci.

Našim trgovcem

je dobro znana uljudna postrežba naše banke. Ugodnosti, ki jih prejeto od nas potom svojega čekovnega računa so mnogovrstne. Tudi vi ste lahko istih deležni i ako imate ULOŽEN DENAR NA ČEKOVNI RAČUN ter bi nas veselilo vam dati nadaljna pojasnila v ti zadevi. Mnoga naša društva plačujejo svoje izdatke s čeki, izdelanimi na našo banko, istotako tudi K. S.

K. S. Jednota, v svojo popolno zadovoljnost.

Kadar potujete, vzemite na pot naše potniške čeke, katere izmenjate lahko povsod kakor navadni papirnat denar. Vendar so bolj varni kot denar, ker je vsak ček registrovan z Vašim podpisom, ako bi ga slučajno izgubili.

Naš kapital in rezervni sklad v vsoti več kot \$740,000, je znak varnosti za vaš denar.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO & CLINTON STS.,

JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, predsednik

Chas. G. Pierce, kasir

Joseph Dunda, pomožni kasir

ILLINGTON PHOTO STUDIO

John F. Glomp, lastnik

2006 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.,

izdeljuje

najboljše in najcenejše fotografije. Priporoča se obisk. Skupinam daje posebno pozornost. — Pridite in prepričajte se.

Prinesite filme v izdelavo, v 24 urah bodo gotovi.

ROJAKOM V WAUKEGAN-NORTH CHICAGO

Priporočam svojo trgovino z mešanim blagom in obuvami. V zalogi imam vsakovrstne obleke, vsakovrstno spodnjo obleko "Cooper's Underwear", strelce za praznike in za na delo, klobuke in sploh vso opravo za celo družino.

Pridite in prepričajte se, da je pri nas dobro blago, zmerne cene in ista postrežba kakor kjerkoli drugje.

Se priporočam v naklonjenost

FRANK OPEKA

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM

502—10th ST., WAUKEGAN, ILL.

NAJBOLJ UDOBNE

so danes električne stvari, kot posode za gretje čaja, kave, mleka itd. — Kako udobno je peglati z železom, katerega greje elektrika!

Ali ga imate v vaši hiši?

zato

ker so praktični in udobni, so taki predmeti tudi najboljše darovi ob priliki godov, porok, zlasti pa za božične praznike. — Pridite in kupite darove za božične praznike pri nas!

Fidelity Electric Co.

2049 West 22d Street,

Chicago, Ill.

Dobro meso se dobi - - - - samo v dobri mesnici!

O tem so prepričane vse gospodinjice, da se pri nas dobi vedno najboljše sveže meso vseh vrst, kakor tudi prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso. Izdelujemo prave KRANJSKE DOMAČE KLOBASE, krvave in mesene, narejene po domačem receptu.

Se priporoča v naklonjenost

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

Phone: Canal 6319.

1912 WEST 22nd STREET

CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

Tudi spomini.

V Glasilu K.S.K.J. se je razvnel precej oster boj, ali naj se označba "Kranjska" jednota še obdrži, ali pa naj se izmeni z besedo "Amerikanska." (Pri ti priliki bi jaz priporočil "amerikanska," ne "ameriška," ako bi se kaj izpremenilo.) Stvar me močno spominja na koroški plebiscit. Nemci so naravnost divje operirali z besedo "Kerntnarij" in imeli pri stari avstrijski mentaliteti "naroda precej uspehov. Ko so zmagali, in zdaj, pa so besedo potisnili v kot in so samo — Nemci, in taki morajo biti tudi slovenski "kerntnarij." Novi časi imajo nove potrebe.

Je vedno isto.

Glas Naroda ima v št. 65. dopis iz Pittsburgha, Pa., ki pa je precej podoben dopisom Antona Malnarja iz Clevelanda. Podpisal se je za "Pittsburghana." Odkriva precej intimnosti, ki so le nekemu drugemu znane.

Iznova hvali mojo knjigo "Amerika in Amerikanci" in meni, ko bi bil jaz sodeloval pri knjigi J. Zavrtnika, "bi knjiga tudi drugače izgledala, kar bi bilo gotovo v ponos celokupnemu slovenskemu narodu v Ameriki in domovini." Hvala za priznanje. Me veseli.

Zdaj pa pride konjsko kopito. Piše dalje: Na ta način (ko bi bil jaz sodeloval), morda bi ne bilo pisanega polja, glede katerega — pravijo — je od Koverta najet. Meni je prav malo mar, ako izgubim radi "Pisanega polja" slavo kakega pisatelja, da pa pišem, me je Koverta tako malo najel, kakor — Pittsburghan.

Pomeniki o hinavcih.

Stvar sega precej globoko. Latinci so imeli rek, ki se glasi: "Nemo malus, nisi probetur — dokaz se naredi koga slabega." Ako se toraj koga razglasi za hinavca, se mora to tudi dokazati. Jaz sem rekel, da g. Molek proglasi one znanstvenike, ki izražajo svojo vero na Boga, za hipokrite, hinavce, če trdi, da pišejo samo "radi ljubega miru," toraj ne iz prepričanja. Hib je sedel, in g. Molek ga ne zanika, temveč izrecno se poudari: "Saj so tudi... ali kadar samemu miru delajo kompromise z religijo, kaj so drugače kot hipokriti."

Priznati moram, da je bil tokrat (v št. 45 Prosvete) g. Molek logičen, kakor morda še nikoli v enakih slučajih.

Kaj trdi, to vsaj skuša tudi dokazati. To je na stvari dobra plat, vse kaj drugega pa je — dokaz. Tenor dokaza je v stavku: "Noben evolucionist, ki je prepričan, ne more sprejeti stvarjenja za resnico, ako ne bo biti hipokrit (hinavec)." Stavek je na prvi pogled pravilen. Naj malo pojasnim. Jaz bi bil kompleten hinavec, ko bi bi pisal, da je zemlja plošča, ko obstaja evidentna resnica, da je okrogla. Ampak. Da je zemlja okrogla, to stoji, ali pa je evolucija enako dokazana resnica.

to je pa objektivno še na sto odprto vprašanje. Subjektivno v tem slučaju za g. Moleka evolucija ni več vprašanje. Trdi, da je za njega evolucija tako jasna, kakor da je zemlja okrogla, in sicer najdivjeje evolucija, ki izključuje Boga, kakor sam pravi, ustvarjenec evolucija, ki potem takem buje "večnost materije." Na res tako bilo, potem bi imel Molek prav, ako bi tak evolucionist govoril o religiji, o Bogu, o ustvarjenju, ker bi se proti svojemu prepričanju, bi res pravi "coward — klica — figa mož."

Ako je g. Molek o resnici take divje evolucije prepričan, potem naj postopa, kakor v drago, in naj imenuje druge evolucioniste hinavce, hipokrite, figa može. To je povsem njegova zadeva.

Jaz trdim po svojem najboljšem prepričanju, da g. Molek pri tem na potu zmanjka in ne na stališču resnice.

Taka, pravim, divja Molekova evolucija bi vsebovala najnevarnejšo filozofijo za — gorostaste materije." Znani Haeckel je svojih "Weltraetzel" komu kventno nastopil to pot, a filozofija ga je odklonila.

Ako je toraj najslavnejši danji fizik, Dr. R. A. Millikan v "Colliers Weekly" dne 1. oktobra 1925 zapisal stavek: "No thinking man has been known not to believe in God for God must be accepted to explain the mystery of existence — Ni pametnejši človek, ki bi ne veroval v Boga, ker Boga moramo sprejeti, razjasnimo skrivnosti, ki jih vsem obstankom," potem prav noben hinavec, da evolucionist, ker za tega slavnega fizika je evolucija še od vprašanje, in kot fizik in njak odklanja Molekovo in najdivjejšo evolucijo, znanstvena budalost, in nikjer nima niti sence znanstvene resničnosti.

Prav na tem neznanstvenem in neutemeljenem pojmovanju evolucije sloni tudi Molekova sodba, ko govori: "Med doslovno vodo in biblijo ne biti kompromisa; hkratu znanstvu in cerkvi nemogoče." Med Molekovo znanstvom in biblijo, res ni kompromisa, a Molekova veda nasto na vseh koncih.

Da pri ti priložnosti se krat poudarim katoliško pravico nasproti evoluciji, prav Evolucija, kolikor znači pravi tek rastlinskih in živalskih je "odprto vprašanje," in je "odprto vprašanje," in je ali dokazano znanstvo, in tem s sledečimi izjemami:

1. vsaka človeška duša gol duh, toraj se nikakor mogla razviti iz materije.

2. Sedanji človeški rod svoj izvor v enem možno obženi, ki sta Adam in Eva vprašanje o razvoju Adama ga telesa in njegovem razvoju (telesu), kolikor je različen duše, ni bilo določeno pred, koli še niti od cerkve, niti znanstva.

3. Ni ga resnega znanstvenika na svetu, ki bi se upal diti, da je postanek ljudi iz živalskih prednikov znanstveno dokazano dejstvo. Kdor nasprotno, kakor naši slovenski evolucionisti in znanstveniki nima pojma, kaj pomeni da — dokaz.

SIRITE "AMER. SLOVENC"

Material garantiran po nizki ceni

PEOPLES PLUMBING & HEATING SUPPLY CO.

490 Milwaukee Av., Haymarket, Va.

61 N. Halsted St., Haymarket, Va.

PRODA SE

otročja postelja, dobro ohranjena za jako nizko ceno. — Vprašajte pri Mrs. Agnes Rom, 1824 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

SKRIVALIŠČA.

Pred desetimi leti ste slišali pritožbe, da je moderna vojna taktika podivjana. Vi ne vidite sovražnika, ampak njegovi na daljavi skriti kanoni in strojne puške ubijajo brezumljeno. Bolezni so se poslužile ravno iste taktike že davno. "Flu" je ena najgrših, skrita v daljavi med drugimi. Ona se skriva za vsakim vogalom. Trinerjevo

grenko vino je vaš najboljši varuh. Ono vam očisti čreva in jih drži čista, ojači vam životni sistem in vam napravi najboljšo ograjo proti nalezljivosti. Vsake kdor živi Trinerjevo grenko vino, da vse svoje zaupanje vanj. "Vsi moji otroci morajo uživati to vino, ker nočem, da bi mi oboleli," piše Mrs. V. Seminsky, iz Johnstown, Pa., 20. marca. Ako vam vaš lekarnar ali trgovec z zdravili ne more postreči, tedaj pišite na Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE

(Holy Family Society)

št. 1. D. D. Joliet, Illinois.

Ustanovljeno 2. nov. 1914. Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1926.

Predsednik George Stonich

Podpredsed. John Kramaric

Tajnik Paul J. Laurich.

Zapisnikar Frank Videc

Blagajnik Jos. Gršič

Reditelj Martin Bluth

Nadzorniki:

Frank Vranichar, Joseph An

cel, Louis Martinčič.

Društvo šteje 507 članov in

članice ter 282 otrok. Za 50c

na mesec se plača v slučaju

bolezní \$1.00 bolniške podpore

na vsak delavni dan. Od usta

novitve do sedaj se je izpla

plačalo \$14,495.00 bolniške

pore.

Dne 1. julija 1925 se je na

hajalo v blagajni \$4906.22.

Rojaki pristopite v naše ve

liko društvo, kjer se lahko za

varujete za posmrtnino in bol

niško podporo.

Društvo plača \$1.00 nagra

de za vsakega novega člana,

kakor tudi Družba sv. Druži

ne plača \$1.00 nagrade; torej

\$2.00 za vsakega novega kan

didata, ki ga pridobite v dru

štvo.

Naš Mladinski oddelek vam

audi lepo priliko, da zavaru

jete svoje otroke. Ta oddelek

raste od dne do dne in bo de

v kratkem eden izmed naj

močnejših.

Za vsa nadaljna pojasnila

obrnite se na odbor:

Predsednik: Geo. Stonich

815 N. Chicago St.; tajnik

Paul J. Laurich, 512 N. Broad

way; blagajnik: Joseph Ger sich, 401 Hutchinson St. Vsi v Jolietu, Ill.

Italijanske Harmonike.

Mi izdelujemo in importiramo vse vrste harmonike, prvovrstne, na roko delane Italian Accordeons, ki so najboljše na svetu. Jamčene 10 let. Naše cene so najnižje. Vsak kupec dobi brezplačen pouk. Pišite po cenik.

RUATTA SERENELLI & CO.

Dept. 96

817 Blue Island Av., Chicago, Ill.

P

The

Will County

National

Bank

OF JOLIET, ILLINOIS

Prejema raznovrstne de

narne vloge, ter pošilja

denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek

\$300,000.00.

C. E. WILSON, predsed.